

Załącznik do Uchwały nr.XVII/74/2016 Rady Miejskiej w Białowej z dnia 18.01.2016r.

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
BIAŁKA
2016-2023**

Białka 2016

WPROWADZENIE

Dużą rolę w rozwoju obszarów wiejskich, ma aktywność lokalnych społeczności. Jednym z instrumentów kreowania rozwoju lokalnego jest Plan Odnowy Miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości Białka jest kompleksowym dokumentem określającym społeczno-gospodarczy program operacyjny miejscowości na lata 2016 – 2023. Przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego poprzedził proces konsultacji społecznych. Konsultacje społeczne odbywały się na posiedzeniach Rady Sołeckiej. W trakcie spotkań dyskutowane były zadania i projekty do realizacji.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację sołectwa, formułuje priorytety, cele i zawiera opis projektów zmierzających do osiągnięcia rozwoju społeczno-gospodarczego. Ponadto szacuje spodziewane efekty planowanych działań i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy UE i środków własnych gminy.

Dokument ma za zadanie umożliwić bieżące zarządzanie rozwojem miejscowości. Jest to dokument wykonawczy, który obowiązywać będzie s lat i wskazywać pewne działania w tym okresie. Program wpisuje się w Strategię Rozwoju Gminy oraz Strategią Rozwoju Gmin Doliny Strugu opracowaną przez Lokalną Grupę Działania. Równocześnie konkretyzuje on jej zapisy, z uwzględnieniem zarządzania, finansowania i monitoringu. Jest to dokument, który w wyniku starannej analizy sytuacji przedstawia konkretne powiązane ze sobą projekty – działania realizacyjne mające na celu poprawę sytuacji społeczno gospodarczej sołectwa. Plan wskazuje wyłącznie najlepsze z punktu widzenia lokalnej społeczności projekty, co z kolei pozwala na oszczędne i prawidłowe gospodarowanie środkami publicznymi. Wskazane działania będą miały również szansę uzyskać dofinansowanie z funduszy strukturalnych.

Ostatecznym etapem konsultacji była debata, zorganizowana 10 stycznia 2016 roku, w której uczestniczyli Sołtys i Rada Sołecka , przedstawiciele mieszkańców.

Plan Odnowy Miejscowości 2016-2023, będzie służył jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych ze środków własnych Gminy Białowa, lokalnych organizacji jak również pozwoli określić wysokość interwencji ze środków Unii Europejskiej w ramach funduszy strukturalnych.

I Rys historyczny¹

Wieś w średniowieczu należała do distr. san. (1462), potem do ziemi sanockiej (1589). Początkowo nie była odrębną wsią lecz przynależała do sąsiedniej wsi - Kąkolówki, o czym świadczą liczne dokumenty. Między innymi w przywileju lokacyjnym wsi Kąkolówki (1429) Piotr Lunak (Kmita) pozwala Stanisławowi Kąkolowi założyć tę wieś po obu stronach potoku Biała - czyli na terenie obecnej wsi Białka. Natomiast w 1585 r. Białka występuje już odrębnie od Kąkolówki. Białka, jak i inne wsie położone w sąsiedztwie Błazowej i należąca do włości dynowskiej, była własnością prywatną. W XV i XVI w. należała do spokrewnionych ze sobą rodów Kmitów, Denowskich i Rzeszowskich. Skape są źródła dziejowe dotyczące historii wsi w XVII i XVIII w. Najprawdopodobniej tak jak inne wsie włości błazowskiej, stała się własnością Stefana Tekely, Węgry z pochodzenia. Otrzymał ją on od króla Władysława IV, który wkrótce cofnął to nadanie i w 1645 r. przekazał ją Franciszkowi Wesselenyi, hrabiemu na Tęczynie i dziedzicowi na Gdowie. W pierwszych latach XVIII w. dobra błazowskie kupił od Franciszka Wesselenyi Hieronim Augustyn Lubomirski. Po jego śmierci dobra zostały podzielone między synów. Po 1726 r. Błazowę i okolice (więc pewnie i Białkę) przejął Aleksander Jakub Lubomirski. Ponieważ nie miał synów, odziedziczyła je córka - Fryderyka Konstancja Lubomirska. W 1785 r. część klucza błazowskiego sprzedała siostrze Karolinie Henryce i jej mężowi, którym był Karol Jerzy Flemming. Prawdopodobnie w tej sprzedanej części znajdowała się Białka, gdyż od ostatnich przedstawicieli rodu Flemmingów nabył ich dobra Wincenty Skrzyński, a w skorowidzach miejscowości z końca XIX w. i początku XX w. jako właściciele Białki figurują Skrzyńscy. Skape są informacje o rozwoju gospodarczym Białki; w 1465 r. było tu 5 kmieci. W 1585 r. wieś miała 1,5 łana, młyn wodny jednokołowy oraz 4 zagrodników z zagrodami. Więcej informacji pochodzi dopiero z XIX w. W 1851 r. była tu leśniczówka, 2 karczmy i folwark. W 1870 r. Białka miała 813 mieszkańców. W 1880 r. liczyła 923 mieszkańców, były tu wtedy 143 domy, szkoła ludowa jednoklasowa, gminna kasa pożyczkowa. Szkoła dwuklasowa, z jednym nauczycielem, powstała w roku 1894, a w roku 1910 oddano do użytku pierwszy murowany budynek szkolny. W 4-oddziałowej szkole uczyło początkowo dwóch, a później czterech nauczycieli. Taki stan utrzymywał się do II wojny światowej. W czasie okupacji hitlerowskiej utworzono w Białce dwuletnie Studium Rolnicze. W latach 1942-44 w domu nauczyciela Filipa Czaplí odbywało się tajne nauczanie.

¹ Źródło strona internetowa Szkoły Podstawowej

II Charakterystyka miejscowości

1.1 Warunki geograficzne

Obszar Sołectwa Białka stanowi 7% ogólnej powierzchni Gminy Białowa. Integralną całość sołectwa tworzą przysiółki: Wilczak, Podlas

Pod względem morfologicznym obszar miejscowości leży w obrębie mezoregionu Pogórze Dynowskie, w regionie Pogórza Środkowobeskidzkiego, w podprowincji geograficznej Karpaty Zachodnie.

Powierzchnia obszaru, jest pofałdowana w sposób zróżnicowany zarówno pod względem kierunków przebiegu jak i wysokości grzbietów wyżynnych, stopnia nachylenia stoków, głębokości wcięć i różnorodności występujących form terenowych takich jak: zrównania wierzchołkowe, stoki, osuwiska, złaziska, skarpy, dolina główna oraz doliny boczne, nieckowate i wciosowe.

2.1 Ludność

W Gminie przeważająca większość ludności stanowi ludność zamieszkująca tereny wiejskie. Sołectwo Białka zamieszkuje 631 mieszkańców co stanowi 8,69% ogółu mieszkańców gminy Białowa oraz 10,84 % ludności wiejskiej. Analizując liczbę ludności w latach poprzednich obserwuje się tendencję spadkową.

Zjawiskiem niepokojącym każde środowisko jest stopa bezrobocia, ponieważ ma ona negatywny wpływ na procesy rozwojowe, marginalizację oraz patologie społeczne. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Rzeszów w odniesieniu do całej gminy jest wysoka. Należy również domniemywać, że w rzeczywistości liczba ta jest jeszcze większa, ponieważ w społeczeństwie mamy również do czynienia z bezrobociem ukrytym, nigdzie nie ewidencjonowanym. Zasadnym jest wobec takiej sytuacji, podjąć działania oddolne przez lokalne organizacje i samorząd, mające na celu ograniczenia tego zjawiska poprzez aktywizację, szkolenia, kursy.

2.2 Charakterystyka centrum wsi

Wieś Białka nie posiada swojego centrum ani w rozumieniu urbanistycznym, ani społecznym. Domostwa powstają wraz z wydzieleniem kolejnych działek budowlanych. Pominięto ważne elementy urbanistyczne takie jak stworzenie centrum - miejsca społecznej integracji, które nadawałoby charakter wsi. Nieformalne centrum stanowi obszar przy drodze powiatowej gdzie zlokalizowany jest Kościół Parafialny, Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, Szkoła podstawowa i ośrodek zdrowia.

Na krótkim odcinku drogi powiatowej zbudowany jest chodnik. Wieś nie posiada żadnego skweru, umiejscowionego centralnie placu.

III INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚ

3.1. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne obszaru są charakterystyczne dla klimatu Pogórza Dynowskiego i według uzupełnień pomiarów meteorologicznych, dokonywanych na stacji w pobliskim Dynowie, cechują się następującymi pomiarami (wartości średnio roczne):

- średnie temperatury powietrza 7,5 °C
- średnie temperatury powietrza najcieplejszego miejsca 11,9 °C
- średnie temperatury powietrza najzimniejszego miejsca -3,5 °C
- okres trwania zimy 90 dni,
- okres trwania lata 99 dni,
- liczba dni pogodnych 63,
- liczba dni pochmurnych 115,
- roczna suma opadów 780 mm,
- liczba dni z pokrywą śnieżną 85,
- liczba dni z przymrozkiem 115,5,
- liczba dni z mgłą 32,3.

Wymienione wyżej parametry charakteryzujące elementy klimatyczne, które są wartościami lokalnie modyfikowanymi przez warunki wynikające z rzeźby terenu, hydrogeologii, stopnia pokrycia terenu szatą roślinną i sposobu zagospodarowania.

W jednym czasie niejednokrotnie występuje wyraźna różnica temperatur, wilgotności powietrza lub nasilenia wiatrów pomiędzy najwyżej wzniesionymi terenami i głębokimi dolinami.

W dolinach, gdzie nad terenami o płytko występujących wodach gruntowych, większa jest wilgotność powietrza oraz duże stężenie zanieczyszczeń, często tworzą się mgły. Zaleganie mgieł utrudnia parowanie, osłabia nasłonecznienie.

3.2 Oświata

Pierwsza szkoła powstała w Białce w 1876 roku¹. Była to szkoła jednoklasowa, kryta gontem, w której uczył jeden nauczyciel².

Drugi, murowany budynek zbudowano w 1910 roku. Dwuklasowa szkoła okazała się po pewnym czasie niewystarczająca, stąd starsze dzieci przeniesione zostały i pobierały naukę w drewnianym budynku świetlicy wiejskiej, młodsze zaś pozostały w szkole murowanej.

Okolo roku 1968 oddano do użytku kolejny, nowy budynek. Wówczas ponownie zaistniała sytuacja, w której część dzieci uczyła się w starej szkole, część zaś realizowała zajęcia zarówno w nowym, jak też starym budynku.

Nowa szkoła przeszła generalny remont w latach 1989-90, kiedy to zainstalowano system centralnego ogrzewania. W ostatniej dekadzie wykonano wiele znaczących prac remontowych jak: izolacja i odwodnienie budynku, wymiana okien, drzwi i schodów wejściowych, instalacja stacji uzdatniania wody, wymiana pieca c.o., zmiana pokrycia dachowego.

Działalność pozalekcyjna

W szkole oprócz zajęć obowiązkowych prowadzone są zajęcia pozalekcyjne, ukierunkowane na wszechstronny rozwój dzieci. Są to zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne i logopedyczne, zajęcia wspierające uczniów w pokonywaniu trudności w nauce oraz zajęcia rozwijające ich zainteresowania: kółka artystyczne, przedmiotowe i inne (np. szachowe, czytelnicze).

Szkoła od lat współpracuje z wolontariatem studenckim, umożliwiając dzieciom udział w zajęciach warsztatowych z różnych dziedzin, począwszy od artystycznych przez naukowe

(m.in. „Młody Nobel”) do finansowych („Dzieciaki w biznesie”). Szkoła „otwarta” jest zarówno dla studentów polskich, jak też zagranicznych. W 2014 roku, w porozumieniu z organizacją AIESEC, gościła studentów z Indonezji i Turcji w ramach projektu „International Kindergarten in Rzeszów”.

Od 10 lat szkoła aktywnie promuje działania proekologiczne, organizując Gminny Turniej Ekologiczny, skierowany do dzieci wszystkich szkół podstawowych Gminy Błażowa. Systematycznie współpracuje ze Stowarzyszeniem EKOSKOP, uczestnicząc w licznych projektach. Aktualnie uczniowie biorą udział w dwuletnim projekcie „Alarm dla bioróżnorodności Podkarpacia”, finansowanym ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Szkoła od 5 lat realizuje własny program w zakresie promocji zdrowia. Po trzech latach działań, w roku 2013, uzyskała Certyfikat przyjęcia do Rejonowej Rzeszowskiej Sieci Szkół i Placówek Promujących Zdrowie w województwie podkarpackim. Aktualnie prowadzone działania kończą kolejny etap, którego celem jest przyjęcie szkoły do sieci wojewódzkiej.

Obecnie w szkole uczy się 49 uczniów i wychowanków oddziału przedszkolnego, 22 dziewczynki i 27 chłopców.

¹ M. Kutrzeba, *Dzieje majątności błażowskiej od XVII do XIX w. Ludność*, s. 328, Błażowa 2011.

² Wspomnienia Tadeusza Groszka z Białki, relacja ustna.

3.3 Rada Duszpasterska w Białce

Sołectwo Białka, jako jedna z najmniejszych miejscowości w błażowskiej gminie, od wieków jej powstania należy do parafii Błażowa. Mieszkańców nie stać było – jak w Lecce, czy Piątkowej na wybudowanie kościoła i stworzenie własnej parafii. Przez cały ten czas, aż do 1981 r., mieszkańcy Białki (prawie w 100% wyznawcy wiary Rzymsko-katolickiej), aby uczestniczyć w nabożeństwach, musieli dochodzić do kościoła parafialnego w Błażowej lub sąsiednich, położonych w Kąkolówce, bądź Lecce. Tam jednak, ze względu na niewielką powierzchnię, nawet w czasie wielkich mrozów trudno było wejść do świątyni. Te niedogodności przerwał w 1981 r. ówczesny proboszcz ks. Władysław Kował, który podjął decyzję o budowie kościoła w Białce.

Budowa kościoła połączyła miejscowość. Ogromne zaangażowanie i ofiarność mieszkańców sprawiły, że już w 1983 r. kościół w Białce, został poświęcony i oddany do użytku.

W kolejnych latach przystąpiono do wykańczania wnętrza kościoła, co było dość trudne ze względu na brak materiałów i środków na ich zakup oraz zmęczenie społeczeństwa budową.

Kolejnym utrudnieniem i to bardzo uciążliwym, okazał się brak cmentarza. Przy złej pogodzie, odległość prawie 7 km w kondukcje pogrzebowym do cmentarza parafialnego,

szczególnie dla osób starszych, była nie lada wyzwaniem. Tę przeszkodę również udało się pokonać wyznaczeniem terenu do pochówku zmarłych w Białce.

Przy bardzo dobrej współpracy z Urzędem Miasta, Radnymi, Radą Sołecką, Ochotniczą Strażą Pożarną, Kołem Gospodyń Wiejskich i mieszkańcami udaje się co roku wykonać wiele prac.

Scalanie gruntów w Białce umożliwiło wykupienie i powiększenie placu przy kościele z 24. do 65. arów, na których wybudowano chodniki oraz obszerny parking. Został również wykupiony teren o powierzchni 1,7 ha na powiększenie cmentarza. W części grzebalnej zostały wybudowane alejki z kostki brukowej, zainstalowane lampy oświetleniowe oraz wykopana studnia i doprowadzona woda.

Kolejne prace, jakie zostały do wykonania na cmentarzu, to urządzenie parkingu oraz rekultywacja dalszej części cmentarza. Najpilniejsze prace przy kościele to zagospodarowanie skarpy po usunięciu obumarłych świerków oraz wymiana schodów.

3.4 Bezpieczeństwo publiczne

Jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej w Białce zorganizowano w 1946 r. zgodnie z aktualnym wówczas statutem. Inicjatywa zorganizowania tejże jednostki zrodziła się w 1943 r. z inspiracji OSP Kąkolówka. Działalność jednostki rozpoczęto gromadzeniem funduszy na zakup sprzętu do gaszenia pożarów. Pierwszą „sikawkę” zwaną „pachówką” (zwyčajne drewniane urządzenie, jakie służy do zabawy dzieciom) i następną ręczną, z prądownicą i kilkoma odcinkami węży ssawnych i tłocznych otrzymano od gminy Błazowa i z Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie. Z tejże Komendy dzięki staraniom dh Józefa Wróbla późniejszego komendanta naszej OSP w roku 1948 otrzymaliśmy motopompę M-400 ze sprzętem towarzyszącym. Na owe czasy był to bardzo dobry sprzęt.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w naszej jednostce było otrzymanie z Komendy Powiatowej ogumionego wozu typowo strażackiego, motopompy M-8/8 wraz ze sprzętem towarzyszącym oraz uzbrojenia osobistego strażaków. W związku z brakiem remizy sprzęt ów przechowywany był w prywatnych gospodarstwach. W 1956 r. po odwilży październikowej rozwiązano komendy i w ich miejsce powołano Związki Ochotniczych Straży Pożarnych. Na zebraniu naszej jednostki w oparciu o nowy statut dokonano wyboru nowego zarządu.

Na zebraniu tym wraz z nowym zarządem podjęto ważną uchwałę o budowie remizy strażackiej w Białce. O takiej decyzji przesądziły dwa argumenty: kłopotliwe i ryzykowne przechowywanie sprzętu strażackiego w chłopskich stodołach oraz brak warunków do odbywania spotkań, zebrań, szkoleń itp. Bezzwłocznie przystąpiono do gromadzenia funduszy. Organizowano imprezy dochodowe w postaci zabaw tanecznych przeważnie w

budynku prywatnym oraz w budynku szkolnym. Po dość długim czasie poszukiwań zakupiono wreszcie parcelę pod budowę remizy.

Budowę rozpoczęto wiosną 1959 r., która prowadzona była czynem społecznym przy wsparciu finansowym państwa. Jesienią 1961 r. budynek ukończono i oddano do użytku. Od tego czasu pomieszczenia się w nim znajdujące wykorzystywane są do celów kulturalno-oświatowych dla wszystkich mieszkańców Białki i nie tylko. Organizowane są zabawy taneczne, wesela wiejskie, zebrania, spotkania okolicznościowe. W latach 60 – 70 mieścił się w remizie Klub Książki i Prasy. Jedno z pomieszczeń wynajmowała poczta do chwili likwidacji swoich placówek wiejskich.

Remiza wybudowana z takim wysiłkiem stała się ośrodkiem kulturalnym całej miejscowości. Owocowało to także napływem, co raz to nowych członków wstępujących w szeregi OSP szczególnie wśród młodzieży. W roku 1970 wykonano do budynku remizy od strony północnej dobudówkę, przez co uzyskano większą powierzchnię sali widowiskowo-tanecznej jak również wygoszparowano pomieszczenia na kuchnię.

Lata 1971 do 1981 był okresem jakby stagnacji poza pracą statutową coraz mniej angażowano się w prace społeczne. Nieodnowiony zarząd po prostu zaczął się starzeć a młodych członków nie miał, kto poderwać do dalszej pracy.

Przed nowo wybranym zarządem postawiono nowe zadania gdyż po kilkunastu latach budynek remizy zaczął niszczeć. Dach zaczął przeciekać stara podłoga nie nadawała się już do użytku i zaczął się pojawiać grzyb. Energicznie zabrano się do pracy. Poprzez organizowanie zabaw zgromadzono środki na zakup parkietu, zerwano starą podłogę nawieziono gruzu wykonano wylewki oraz izolację i ułożono parkiet. Sala zyskała na wyglądzie i jest bardzo wygodna szczególnie podczas imprez tanecznych. W międzyczasie zakupiono i wymieniono pokrycie dachowe z dachówki na blachę. Taką samą blachą została obłożona wieża. Wykonano elewację zewnętrzną i część nadziemną fundamentów obłożono płytkami. Wymieniono na nowe drzwi wejściowe oraz drzwi garażowe.

Głównym dopingiem w wykonaniu tych prac i nadanie nowej szaty remizie było powzięcie decyzji o obchodzie jubileuszu 50-lecia powstania placówki OSP w Białce. Właśnie w roku 1996 mijał 50 letni okres jej powstania. W przedsięwzięcie to została włączona cała miejscowość został ufundowany sztandar z tej okazji i przekazany naszej jednostce. Dzień poświęcenia i przekazania sztandaru było świętem nie tylko mieszkańców Białki, ale także okolicznych jednostek straży pożarnych oraz zaproszonych gości, wśród których nie zabrakło księży rodaków z Białki.

W latach 90-tych z Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie jednostka OSP w Białce otrzymała pojazd marki Żuk, bo dotychczas funkcjonował oryginalny wóz konny strażacki Sędziszowskich Zakładów Przemysłu Drzewnego z 1958 r. przerobiony na zaczep ciągnikowy. Po 2000 roku OSP w Piątkowej przekazała naszej jednostce auto ciężarowe Stara 200 ze zbiornikiem wodnym, lecz bez autopompy.

Po odmłodzeniu zarządu w roku 2006 do straży zapisywali się, co raz to nowi ochotnicy. Byli to głównie chłopcy, którzy ukończyli 18 lat. W latach 2007 zaczęła się współpraca z Kołem Gospodyń z Białki po ociepleniu sufitu na sali było mnóstwo pracy przy porządkach i wystroju. Panie z koła pomagały nam przy organizacjach zabaw zamkniętych i festynów, z których dochód przeznaczaliśmy na kolejne remonty zaplecza kuchennego, garażu, pomieszczenia magazynowego, urządzeniem studni i grzybka. W 2010 roku zakupiony został samochód Iveco Magirus z autopompą i szybkim natarciem do jednostki. Zakupiony został agregat prądowórczy i pompa szlamowa oraz umundurowanie bojowe.

Kolejnym wydarzeniem w życiu jednostki na pewno był rok 2012 i przyjęcie do szeregów OSP dziewczyn, które stały się wizytówką jednostki do chwili obecnej angażują się w sprawy jednostki.

Na terenie sołectwa nie ma stałego posterunku Policji, działania prewencyjne i operacyjne realizowane są przez Posterunek Policji w Błazowej.

3.5. Kultura

Koło Gospodyń Wiejskich

Koło Gospodyń w Białce powstało w 2006 r po kursie gotowania organizowanego przez Urząd Gminy w GOK-u w Błazowej. Pomysł ten się spodobał i po namowach pań założyłyśmy koło dziesięciu członkiń.

Już we wrześniu reprezentowałyśmy swoją miejscowość na Gminnych Dożynkach w Błazowej wręczając wieniec panu Burmistrzowi.

W roku 2007 jako nowe koło gospodyń nie posiadałyśmy strojów. Chcąc zdobyć fundusze Panie z Koła zorganizowały wieczorek karnawałowy a dochód przeznaczono na zakup materiału na spódnice. Na święta Wielkanocne Panie uwiły czterometrową palmę wielkanocną ozdobioną kwiatami z bibuły, która zrobiła ogromne wrażenie na parafianach. W maju brały udział w konkursie „Starych potraw smak i urok” zajmując pierwsze miejsce za

potrawę „Kniaź”. Ponadto Koło bierze czynny udział w imprezach tj. „Jarmark Błażowski”, „Turniej sołectw”, i oczywiście „Dożynki” na „VI Festiwalu Podkarpackich Smaków” w Górnicy zdobyły pierwsze miejsce.

W pierwszą rocznicę działalności zostało zorganizowane przyjęcie, na które zostali zaproszeni honorowi goście i wtedy zaczęła się współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną w Białce.

Aktywność Koła rosła z roku na rok, w 2008 roku Panie zorganizowały wieczorek karnawałowy, a dochód przeznaczony na zakup talerzy i sztućców. Jak co roku Urząd Gminy organizował różne imprezy kulturalno-rozrywkowe uczestniczyliśmy w nich sprzedając swoje potrawy i wypieki. Dochód z tych sprzedaży oraz darczyńców OSP Białka, Bank Spółdzielczy w Błażowej zdobyliśmy środki na zakup wyposażenia kuchni, zasłon do sali OSP i materiałów na gorsety.

W lipcu 2008 w Lesku na „Agrobieszczadach” Koło zdobyło wyróżnienie za nalewki z mniszka lekarskiego. Rok 2010 wspólna z OSP zabawa sylwestrowa, a w karnawale tradycyjny wieczorek z dochodem na dalsze doposażenie naszej kuchni. Po skompletowaniu zastawy stołowej i kuchennej zaczęliśmy wypożyczać na wesela i różnego rodzaju imprezy okolicznościowe.

W okresie wakacyjnym Panie organizują pikniki a z dochód pochodzących ze sprzedaży gofrów i zapiekaneek został przeznaczony dla jednej z pań z koła która znalazła się w trudnej sytuacji materialnej. Po zniwach ognisko integracyjne na Wilczaku wraz z rodzinami.

Na spotkaniu rozliczeniowym w 2012 omówiliśmy potrzeby Koła i wtedy to padł pomysł na organizowanie warsztatów kulinarnych podczas, których piekaliśmy ciasta, robiliśmy sałatki. Dochody nasze pozwoliły na pomoc finansową na zakup mebli do kuchni w naszej szkole podstawowej, ponieważ było to koniecznością, a służy do dziś naszym dzieciom i wnukom. Pomocy finansowej udzieliliśmy strażakom, którzy stanęli przed potrzebą zakupu mundurów galowych dla drużyny kobiecej. Wynikła potrzeba wymiany firanek do sali OSP, co zostało przez nas sfinansowane. Delegatki wzięły udział w Dożynkach i „Harcach ziemniaczanych”.

Rok 2014. Nowy rok nowe pomysły. Aby dalej funkcjonować należałoby wymienić stary piec elektryczny, obecny odmawia posłuszeństwa często się psuje i nie jednokrotnie niszczy naszą pracę. Dyskusja nad tym problemem nurtuje nas jak zdobyć środki. Nasze dochody z wypożyczania naczyń są nieporównywalne z ceną nawet używanego pieca. Z powodu braku środków pomysł został odłożony na przyszłość.

3.6 Opieka społeczna

W ostatnich latach daje się zauważyć postępującą tendencję jeżeli chodzi o obniżenie zamożności mieszkańców, a co za tym idzie konieczność korzystania z usług i form wsparcia finansowego z opieki społecznej. Mieszkańcy Białki korzystają prawie ze wszystkich oferowanych zasiłków i ich liczba systematycznie wzrasta.

3.7 Zaopatrzenie w wodę

Sołectwo nie posiada sieci wodociągowej, mieszkańcy zaopatrują się w wodę z własnych przydomowych studni. Ze względu na pagórkowaty teren część mieszkańców posiada ujęcia wodne na zasadzie samospływów z grawitacyjnym doprowadzeniem. W ostatnich latach dało się zauważyć, iż jest dość duży deficyt w pozyskaniu wody w sposób tradycyjny. Wynika to z faktu, że mamy do czynienia z bardzo gorącym latem i ciepłymi zimami co ma bezpośredni wpływ na obniżenie się poziomu wód w studniach. Istnieje zatem potrzeba budowy wodociągu wraz ze stacją uzdatniania wody.

3.8 Kanalizacja

Na terenie wsi nie ma sieci kanalizacyjnej, większość gospodarstw posiada bezodpływowe zbiorniki na nieczystości płynne które są opróżniane przez Gospodarkę Komunalną i oczyszczane w oczyszczalni w Błazowej. W wieloletnich planach inwestycyjnych jest planowane usytuowanie oczyszczalni na granicy sołectw Kąkolówka, Białka, Błazowa Górna.

3.9 Zbiórka odpadów stałych

Odpady stałe odbierane są przez Gospodarkę Komunalną w Błazowej na zasadzie segregacji do worków. Mieszkańcy indywidualnie zakupują worki na odpady komunalne, jak również na surowce wtórne takie jak, plastik, szkło, makulatura

3.10 Energetyka

Wszystkie gospodarstwa domowe w sołectwie mają dostęp do energii elektrycznej, instytucją obsługującą sieci energetyczne jest Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A. –Rejon Energetyczny Rzeszów, przy pomocy Posterunku Energetycznego w Tyczynie. Energia dostarczana jest z dwóch punktów zintegrowanego ogólnokrajowego systemu energetycznego: ze stacji węzłowej 220/110/15kV w Boguchwale i stacji 110/15kV w Dynowie liniami napowietrznymi średniego napięcia 15kV. Sieć rozdzielcza to linie napowietrzne z przewodami gołymi na słupach żelbetonowych. Poważnym problemem jest oświetlenie drogowe ze względu na obciążenia budżetu Gminy Błazowa kosztami energii i konserwacji oprav oświetleniowych.

3.11 Telekomunikacja

Operatorem telekomunikacyjnym na obszarze Gminy Błazowa, a co za tym idzie sołectwa Białka jest Okręgowa Spółdzielnia Telefoniczna z Tyczyna. Spółdzielnia działa na lokalnym rynku od 20 lat i systematycznie pozyskuje nowych klientów. Oprócz rozmów telefonicznych dostarcza również łącza internetowe. Do centrum wsi jest dociągnięty światłowód z macierzystej centrali w Tyczynie.

3.12 Komunikacja

Przez wieś przebiega droga powiatowa łącząca Babica Lubenia Błazowa. Na całej długości miejscowości jej stan jest bardzo dobry po remoncie w roku 2014.

Od drogi powiatowej odbiega szereg dróg gminnych łączących przysiółki z centrum wsi, są to głównie drogi utwardzone jednak tylko na krótkich odcinkach pokryte masą asfaltową.

Komunikacja zbiorowa oparta jest o usługi świadczone przez PKS Rzeszów, oraz prywatnego przedsiębiorcę oferującego regularny przewóz osób. Z przewozów korzystają głównie osoby dojeżdżające do pracy oraz ucząca się młodzież i dzieci szkolne.

3.13 Przemysł

Na terenie sołectwa niema żadnego dużego zakładu produkcyjnego bądź usługowego o charakterze przemysłowym. Funkcjonuje kilka lokalnych firm zatrudniających po kilka osób. Jedyną jednostką na terenie sołectwa zapewniającą stałe miejsca pracy jest Szkoła Podstawowa. Większość mieszkańców dojeżdża do Rzeszowa jako największego w regionie ośrodka rozwoju przemysłu.

W ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Gminę Błazowa jest zarejestrowanych 450 podmiotów gospodarczych, świadczących usługi bądź prowadzących działalność handlową czy produkcyjną z czego 26 firm posiada siedzibę w Białce. Z roku na rok liczba podmiotów ulega spadkowi.

3.14 Rolnictwo

Sołectwo Białka zajmuje 7 42,% powierzchni gminy Błazowa.

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia	%
1	BIAŁKA	804,14	7,42
2	BŁAŻOWA DOLNA	1341,34	12,38
3	BŁAŻOWA GÓRNA	722,86	6,67
4	FUTOMA	1600,99	14,78
5	KĄKOLÓWKA	2375,33	21,92
6	LECKA	1384,56	12,78
7	NOWY BOREK	1573,63	14,52
8	PIĄTKOWA	1032,6	9,53
Razem	Gmina Błazowa	10835,49	100,00

Na terenie sołectwa nie ma w ogóle wydzielonych terenów przeznaczonych pod funkcje przemysłowe.

3.15 Ocena zasobów miejscowości Białka

Dla oceny zasobów miejscowości Białka niezbędne stało się pogrupowanie poszczególnych zasobów i ocena ich pod kątem znaczenia dla wsi.

Synteza oceny znalazła się w Tabeli nr 1

Tabela 1

Rodzaj zasobu	Brak	Znaczenie małe	Znaczenie duże
Środowisko przyrodnicze			
Walory krajobrazu			X
Walory świata roślinnego		X	
Walory świata zwierzęcego	X		
Wody powierzchniowe		X	
Gleby		X	
Surowce mineralne		X	

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BIAŁKA 2016 2023

Środowisko kulturowe Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		X	
Walory zagospodarowania przestrzennego		X	
Zabytki	X		
Zespoły artystyczne	X		
Dziedzictwo religijne i historyczne			X
Miejsca, osoby i przedmioty kultu Święta, odpusty, pielgrzymki			X
Tradycje, obrzędy, gwara		X	
Legendsy, podania i fakty historyczne		X	
Ważne postacie historyczne		X	
Specyficzne nazwy			X
Obiekty i tereny Działki pod zabudowę mieszkaniową	X		
Działki pod domy letniskowe		X	
Działki pod zakłady usługowe i przemysł	X		
Place i miejsca publicznych spotkań			X
Miejsca sportu i rekreacji			X
Gospodarka, rolnictwo Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		X	
Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X	
Instytucje Placówki opieki społecznej	X		
Szkoła			X
Świetlica wiejska		X	
Ludzie, organizacje społeczne			
OSP			X
KGW			X
Stowarzyszenia	X		
Darczyńcy i sponsorzy		X	

IV. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI LEKI – JACY JESTEŚMY?

W Tabeli zostały zgromadzone informacje na temat miejscowości Białka. Opisane zostały cechy charakterystyczne wsi, jej funkcje, baza materialna, sposób zorganizowania mieszkańców oraz inne fakty, definiujące miejscowość Białka w systemie osadniczym Gminy Błazowa.

4.1 Opis miejscowości Białka

Wyszczególnienie	Opis
Co ja wyróżnia ?	Otoczenie – wieś leży w otoczeniu lasów. Położenie- bliskość Rzeszowa i dobre połączenia komunikacyjne
Jakie pełni funkcje?	Mieszkalna dominują małe gospodarstwa rolne.
Kim są mieszkańcy?	Ludność wsi jest mało zróżnicowana – gospodarstwa rolne zamieszkuje głównie ludność rdzenna, natomiast właściciele nowych domków jednorodzinnych to częściowo ludność napływowa.
Co daje utrzymanie?	Indywidualne gospodarstwa rolne, emerytury i renty praca w firmach produkcyjnych i usługowych w Rzeszowie i za granicą.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Na wsi aktywnie działają: Sołtys, Rada Sołecka, OSP, KGW, Rada Rodziców . Mieszkańcy chętnie biorą udział w imprezach, które odbywają się na terenie wsi.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Wspólnymi siłami, poprzez współpracę z samorządem gminnym i Urzędem Miejskim.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Gospodarstwa są czyste i zadbane, domki jednorodzinne najczęściej nowe i otoczone zielenią.
Jaki jest stan otoczenia i Środowiska?	Głównym problemem wsi jest brak kanalizacji sanitarnej .
Jakie jest rolnictwo?	We wsi dominują małe gospodarstwa produkujące na własne potrzeby.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Stan drogi powiatowej stanowiącej główne połączenie z Rzeszowem na terenie miejscowości jest bardzo dobry, drogi prowadzące do przysiółków częściowo utwardzone.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Imprezy organizowane przez Szkołę.

V ANALIZA SWOT

Podsumowanie sytuacji rozwojowej sołectwa.

1. SILNE STRONY

- potencjał ludzki
- aktywna i otwarta społeczność lokalna
- walory krajobrazowo- turystyczne (lasy, woda, czyste powietrze)
- szkolnictwo,
- potencjalne tereny pod rozwój turystyki

2. SŁABE STRONY

- brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków
- brak wodociąg
- wysokie bezrobocie strukturalne- ubożenie społeczeństwa
- słabe gleby
- brak ofert na zagospodarowanie wolnego czasu dla młodzieży
- niski stan zasobności gospodarstw domowych

3. SZANSE

- lepsze wykorzystanie infrastruktury społecznej
- środki UE dla obszarów wiejskich
- promocja walorów sołectwa
- pozyskanie inwestorów i kapitału
- kształcenie społeczeństwa – szkolenia i kursy
- tworzenie nowych miejsc pracy

4. ZAGROŻENIA

- rosnące bezrobocie – degradacja społeczeństwa
- migracja młodzieży do dużych miast i za granicę
- brak środków finansowych

VI. WIZJA ROZWOJU WSI – NASZA MIEJSCOWOŚĆ ZA KILKA LAT

- Poniżej znajdują się sformułowane przez mieszkańców opinie na temat wizji miejscowości w perspektywie roku 2023. Sformułowane zdania są niejako wizją stanu wsi.
- Chcielibyśmy, aby w Białce była dobra infrastruktura szczególnie drogowa, co pozwoli szybko i bezpiecznie dotrzeć do pracy
- Chcielibyśmy aby dobrze się żyło młodym i starym ludziom.
- Chcielibyśmy mieszkać w Białce i mieć tutaj zgraną ekipę znajomych.

VII WIZJA STANU DOCELOWEGO

Wyszczególnienie	Opis
Co ma ją wyróżniać?	Ład i porządek. Dbalność o środowisko, chodniki przy drogach. Aktywność mieszkańców.
Jakie ma pełnić funkcje?	Rolnictwo ekologiczne, agroturystyka, turystyka.
Kim mają być mieszkańcy?	Osobami zaangażowanymi w sprawy własnej wsi, aktywnymi i zintegrowanymi
Co ma dać utrzymanie?	Zarówno dochodowe rolnictwo, jak i praca w firmach i zakładach usługowych na terenie Błazowej i Rzeszowa.
W jaki sposób ma przebiegać integracja mieszkańców?	Przez organizowanie wspólnych imprez takich jak: festyny, ogniska, rajdy rowerowe, mecze w piłkę nożną, turnieje, strona internetowa poświęcona Białce informująca o wszelkich ciekawych wydarzeniach i przedstawiająca mieszkańców i firmy z terenu wsi.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Przede wszystkim wspólnie, dzięki dyskusjom podczas zebrań wiejskich. Poprzez współpracę Sołtysa z Radą Sołecką i samorządem.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Powinna być wyposażona w pełną infrastrukturę techniczną: kanalizację, drogi, chodniki, oświetlenie, oraz zmodernizowaną infrastrukturę społeczną, w której brane będą pod uwagę również potrzeby kobiet, dzieci, młodzieży i osób starszych. Wieś powinna być bezpieczna, czysta i spokojna.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Imprezy integracyjno-kulturalne: Festyn Rodzinny, Dni Białki, Dzień Dziecka, Spotkania Gwiazdkowe, święcenie potraw, kolędowanie oraz działania na rzecz środowiska.

Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Schludnie i czyste, wyposażone w nowoczesne media infrastrukturalne, dające mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa i komfortu.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Czyste lasy zachęcające do odpoczynku i rekreacji.
Jakie ma być rolnictwo?	Skierowane na uprawy. Dochodowe, nowoczesne i ekologiczne.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Poprawa jakości dróg wewnętrznych we wsi.
Co proponujemy kobietom?	Zajęcia fitness, wiejskie spotkania integracyjne, wspólne gotowanie, wspólne przejażdżki rowerowe, outdoor fitness. Giełda przepisów kulinarnych. Zajęcia z rękodziela (wspólne filcowanie, szydełkowanie,).
Co proponujemy dzieciom?	Imprezy kulturalne i integracyjne, wyjazdy na basen i wycieczki, zimą kuligi, plac zabaw.
Co proponujemy młodzieży?	Boisko trawiaste, outdoor fitness, trasy i ścieżki rowerowe, , kort do tenisa, dyskoteki,
Co proponujemy osobom starszym?	Wycieczki, spotkania w remizie przy herbacie i ciastku, spotkania z ciekawymi ludźmi.
Co proponujemy mężczyznom?	Wspólne oglądania transmisji sportowych, boisko do piłki nożnej, wstąpienie w szeregi OSP

VIII. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

8.1. Specyfikacja celów rozwojowych

W rezultacie prac nad planem dla Białki wypracowano trzy cele strategiczne rozwoju miejscowości. Cele strategiczne sformułowano następująco:

- 1) Budowa infrastruktury technicznej,
- 2) Modernizacja infrastruktury społecznej,
- 3) Integracja mieszkańców,

Przyjęte cele mają za zadanie zaspokoić aspiracje wsi i przynieść poprawę stanu życia mieszkańców. Nawiązują one też bezpośrednio do wypracowanej wizji, w której główny nacisk położono na rozwój infrastruktury technicznej integrację mieszkańców oraz poprawę infrastruktury społecznej.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów jest następujące:

Cel strategiczny nr 1 – Budowa infrastruktury technicznej

Priorytetem jest zapewnić mieszkańcom dobre warunki życia, możliwie najszerszy zakres mediów, zaliczanych do infrastruktury technicznej. Pełna infrastruktura techniczna oznacza podłączenie gospodarstw domowych do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej. Tylko pełne podłączenie mediów jest w stanie zapewnić mieszkańcom miejscowości życie i rozwój na odpowiednim poziomie. Pełne wyposażenie miejscowości w infrastrukturę techniczną to obecnie nie tylko jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, ale także kluczowy warunek prowadzenia działalności gospodarczej.

Należy podkreślić również, że obecnie inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej oznaczają poprawę stanu środowiska naturalnego, a więc życie w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu, co w oczywisty sposób wpływa na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych nowych mieszkańców i turystów.

Dla mieszkańców wsi miejscowości podstawowe znaczenie ma modernizacja infrastruktury drogowej wraz z budową chodników wykonanie tych inwestycji poprawi bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu i pozytywnie wpłynie na wizerunek wsi.

W ramach przyjętego celu strategicznego planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć:

Projekt 1.1. Modernizacja dróg lokalnych.

Realizacja projektu: 2016-2023

Łączny koszt projektu 1.000.000zł

Źródło finansowania (Budżet Gminy, Budżet Państwa, PROW)

Cel realizacji projektu: poprawa infrastruktury drogowej, poprawa bezpieczeństwa, ochrona środowiska, poprawa jakości życia mieszkańców. W badaniach ankietowych większości samorządów najczęściej wskazywaną potrzebą inwestycyjną w zakresie infrastruktury technicznej jest budowa i modernizacja sieci dróg. Mieszkańcy Białki również wskazują na istotne braki w tym zakresie. Odpowiedzią na oczekiwania mieszkańców ma być projekt zmierzający do poprawy stanu dróg, a przede wszystkim skutecznego wykonywania nawierzchni utwardzonej na drogach gminnych.

Projekt 1.2. Budowa chodników przy drodze powiatowej

Realizacja projektu: 2016-2023

Łączny koszt projektu 200.000zł

Źródło finansowania (Budżet Gminy, Budżet Starostwa)

Cel realizacji projektu: poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa bezpieczeństwa na terenie wsi

Projekt 1.3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej

Realizacja projektu: 2017-2023

Łączny koszt projektu: 2 000 000,00zł

Źródło finansowania (budżet Gminy, fundusze pozabudżetowe)

Cel realizacji projektu: podniesienie standardu życia mieszkańców, ochrona środowiska. Wieś nie jest obecnie skanalizowana, a większość jej mieszkańców odprowadza ścieki do bezodpływowych zbiorników (tzw. szamb). Wykonanie sieci kanalizacyjnej będzie inwestycją korzystną przede wszystkim ze względów ekologicznych, oraz ekonomicznych.

Cel strategiczny nr 2 – Modernizacja infrastruktury społecznej

Jednym z narastających problemów mieszkańców jest ubogi stan bazy społecznej. Potrzeba doposażenia i remontu świetlicy sprawiają, że trudniej utrzymać wysoki stopień integracji lokalnej społeczności, w dużym stopniu utrudniona jest też działalność lokalnych organizacji, wspólne obchodzenie różnego rodzaju świąt i obrzędów, wynikających z tradycji. W ramach przyjętego celu strategicznego planowana jest realizacja następujących przedsięwzięć:

Projekt 2.1. Remont i wyposażenie budynku OSP z przeznaczeniem na centrum aktywności lokalnej.

Realizacja projektu: 2017-2020

Łączny koszt projektu 400.000zł

Źródło finansowania (Budżet Gminy, Środki UE)

Cel realizacji projektu: zaspokojenie potrzeb społecznych w zakresie pomysłów i planowanych działań, integracja społeczności miejscowości i gminy

Projekt 2.2. Zagospodarowanie terenów wokół cmentarza i Kościoła Parafialnego w Białce.

Realizacja projektu: 2016-2023

Łączny koszt projektu 500.000zł

Źródło finansowania (Budżet Gminy, Środki UE, Parafia)

Cel realizacji projektu: poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa estetyki centrum miejscowości.

Projekt 2.3. Wyznaczenie szlaków biegowo – rowerowych i połączenie ich ze szlakami sąsiednich sołectw

Realizacja projektu: 2016-2020

Łączny koszt projektu 100.000zł

Źródło finansowania (Budżet Gminy, Środki UE)

Cel realizacji projektu: podniesienie walorów rekreacyjnych i turystycznych gminy, integracja społeczności lokalnej, poprawa warunków do prowadzenia aktywnego wypoczynku, rekreacji i obcowania z przyrodą, alternatywa dla komunikacji samochodowej

Projekt 2.4. Budowa otwartego placu zabaw

Realizacja projektu: 2016-2017

Łączny koszt projektu 100.000zł

Źródło finansowania (Budżet Gminy, Środki UE)

Cel realizacji projektu: zaspokojenie potrzeb najmłodszych mieszkańców wsi w zakresie usług rekreacyjnych, zapewnienie bezpieczeństwa

Cel strategiczny nr 3 – Integracja mieszkańców

W ramach przyjętego celu strategicznego planowana jest realizacja przedsięwzięć:

Projekt 3.1 Organizacja imprez rekreacyjnych i integracyjnych

Realizacja projektu: corocznie

Łączny koszt projektu: 40.000zł

Źródło finansowania (Budżet Gminy, sponsorzy, mieszkańcy UE)

Cel realizacji projektu: integracja społeczności lokalnej, promocja zdrowego trybu życia, promocja miejscowości. W ramach niniejszego projektu planuje się realizację przede wszystkim następujących zadań:

- Festyny rodzinne
- Zawody sportowe
- Dzień Dziecka
- Warsztaty plastyczne
- Rajdy rowerowe
- Koncerty

8.2.Hierarchizacja przedsięwzięć Planu Odnowy Miejscowości

Wymogiem formalnym, wynikającym z Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jest przedstawienie w Planie Odnowy Miejscowości „planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.” W trakcie konsultacji z mieszkańcami spisano proponowane do realizacji zadania w kolejności wynikającej ze składanych propozycji, a następnie uszeregowano je w kolejności zamierzonej realizacji.

Zgodzono się, że najbardziej obiektywnym priorytetem będzie niezależna opinia mieszkańców, czyli ich zdanie, które zadania są najważniejsze z punktu widzenia rozwoju miejscowości, a których wdrażanie może być nieco odsunięte w czasie.

Następnie określono lata realizacji poszczególnych zadań, z korektą do Strategii Rozwoju Gminy, w którym część zadań została już konkretnie zaplanowana oraz o perspektywy pozyskania przez Gminę środków pomocowych na dofinansowanie realizacji części przedsięwzięć.

Z powyższego wynika, że przyjętymi priorytetami, którymi kierowano się przy ustalaniu kolejności zadań, były:

- opinia mieszkańców co do ważności poszczególnych zadań z punktu widzenia rozwoju miejscowości,
- perspektywy pozyskania środków pomocowych na dofinansowanie realizacji części przedsięwzięć

Ostateczna kolejność zadań jest następująca (wg priorytetów: I – najwyższy, II – średni, III niski):

PRIORYTET I

Projekt 1.1. Modernizacja dróg gminnych,(w pierwszej kolejności przebudowa drogi „Białka Podlas” 2016 - 2018

Projekt 2.4. Budowa otwartego placu zabaw,

Projekt 2.1. Remont i wyposażenie budynku OSP z przeznaczeniem na centrum aktywności lokalnej,

Projekt 2.2. Zagospodarowanie terenów wokół cmentarza i Kościoła Parafialnego w Białce,

Projekt 1.2. Budowa chodników przy drodze powiatowej,

PRIORYTET II

Projekt 3.1 Organizacja imprez rekreacyjnych i integracyjnych

Projekt 1.3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej

PRIORYTET III

Projekt 2.3. Wyznaczenie szlaków biegowo – rowerowych i połączenie ich ze szlakami sąsiednich sołectw

IX. WDROŻENIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

9.1. System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym, głównie za sprawą zasad wykorzystania danych środków finansowych.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Planu będzie zespół, w skład którego wejdą:

- Burmistrz,
- Skarbnik,
- Sołtys Białki
- Pracownik Urzędu Miejskiego.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- Ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu,
- Zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- Zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,

- Zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
  - Dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu. Urząd Miejski w Białej jako Instytucja Wdrażająca Plan jest odpowiedzialny za:
  - Kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych – beneficjentów pomocy,
  - Kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i z zapisami w Planie,
  - Monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
  - Zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.
- W realizacji Planu Urząd powinien na bieżąco, aktywnie współpracować z Radą Sołecą

9.2. System monitorowania Planu

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu posiada Burmistrz i Rada Miejska, współpracuje ona z Radą Sołecą. Jej główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

9.3. Sposoby oceny Planu

Skuteczność Planu będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Radę Miejską przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów. Z procesem oceny będzie powiązana aktualizacja Planu – wraz z okresowym przeglądem wykonania Planu będzie proponowane, w miarę potrzeby, wprowadzanie nowych zadań, wynikających z rodzących się potrzeb i możliwości.

Propozycje nowych zadań będą mogły być zgłaszane przez Radę Sołecą, Radę Miejską bądź Burmistrza. Będą one, podobnie jak pierwotna wersja Planu, zatwierdzane najpierw przez uchwałę zebrania wiejskiego, a następnie przez Radę Miejską.

9.4. Public Relations Planu

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów, zawartych w Planie,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącej informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie miejscowości,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanym i w monitorowanie i realizowanie Planu w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: Internet, poczta elektroniczna, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu.

Szczególnie istotną jest potrzeba kształtowania pozytywnego wizerunku Planu. Za jego pośrednictwem należy kształtować świadomość w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego, a od tego uzależnione jest wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej